

A év

Köszöntelek Benneteket Karácsony közvetlen közelében, advent 4., utolsó vasárnapján: *Jézus békéje legyen veletek!*

Ha a 3. vasárnapot a liturgia „örvendező vasárnapnak” nevezte el, akkor a mai vasárnapnak, az evangélium alapján a „vívódások vasárnapjának” kellene lennie, mert az egy „igaz ember” vívódásáról szól. A furcsa az, hogy nem a karácsonyhoz közelebb eső 4. vasárnap az „örvendező” vasárnap, hanem egy korábbi súlyos lelki gyötrelmet felelevenítő történet kerül erre a napra. De hát nemcsak a liturgia nem logikus, hanem maga az élet sem az.

Gondoljunk csak a magunk életére, és azokra a gondolatainkra, szavainkra, cselekedeteinkre, és mulasztásainkra, amelyekkel mi magunk okoztunk magunknak és másoknak lelki gyötrelmeket... Szeressen minket a mi gondviselő Atyánk, és segítsen megoldást találni bajainkra.

Ének: Kyrie...

Imádkozzunk! Istenünk, aki a teremtés rendjébe bekalkuláltad a testi és lelki szenvedést is, add, hogy ha szándékod homályban is marad előttünk, mi megújultan tudjunk kiemelkedni a bajból, Általad, aki élsz és szeretsz...

Evangélium Mt 1,18-24

Jézus Krisztus születésének ez a története: Anyja, Mária, Józsefnek a jegyese, még mielőtt egybekeltek volna, úgy taláztatott, hogy gyermeket fogant a Szentlélektől. Férje, József igaz ember volt, nem akarta a nyilvánosság előtt megszégyeníteni, ezért úgy határozott, hogy titokban bocsátja el. Míg ezen töprengett, megjelent neki álmában az Úr angyala, és így szólt hozzá:

„József, Dávid fia, ne félj magadhoz venni feleségedet, Máriát, hiszen a benne fogant élet a Szentlélektől van! Fiút szül, akit Jézusnak nevezel el, mert ő szabadítja meg népét bűneitől.” Ezek azért történtek, hogy beteljesedjék, amit az Úr a próféta szavával mondott: Íme, a szűz fogan és fiát szül, Emmánuel lesz a neve. Ez azt jelenti: Velünk az Isten. József erre fölébredt álmából és úgy tett, ahogy az Úr angyala parancsolta. Magához vette feleségét, de nem ismerte meg, míg világra nem hozta fiát, akinek a Jézus nevet adta.

[Philippe de Champaigne](#): Szent József álma (1642-1643)

Egy gyermek foganása és születése is eredményezhet embert próbáló vívódást. De számtalan esetben érhet minket olyan konfliktus, melybe beleremeg a szívünk és lelkünk.

1) József vívódása

A mai nap ünnepeltje: József, az „igaz ember”. „Igaz” = Istennek tetsző.

Kérdés: Hogyan viselkedik egy igaz, Istennek tetsző ember?

Azt, hogy ki mit ér és mit nyom a latban az Isten mérlegén, azt a válságos pillanatokban lehet megfigyelni. Ilyen válságos pillanatban láthatjuk Józsefet, Mária vőlegényét.

Mária, József jegyese visszatérve rokonától, Erzsébettől, szemmel láthatóan terhes. Látja ezt József is. A kívülállók nem botránkoztak ezen, mert a zsidótörvény szerint, a jegyesi szerződés megkötése után, már a lakodalom és az összeköltözés előtt is törvényes házastársnak számítottak, és élhettek házassélett. A kívülállók számára tehát nem volt ebben semmi botrányos, de József számára igen. Ő ugyanis tudta, hogy a gyermek nem az övé. Ez pedig azt jelentette számára, hogy Mária megcsalta őt, s mivel házastársnak számítottak már, Mária házasságtörő.

Az első gondolata egy megcsalt férfinak az, hogy elkergeti a hűtlen jegyest. Ezt diktálhatta férfi öntudata és igazságérzete is. A második gondolata azonban nyomban követte az elsőt, hogy a jegyes elbocsátását indokolnia kell. A házasságtörés ténye egyértelmű indok. Így igazságos elégtételt is vehet a hűtlen jegyesen. Csakhogy Mózes törvénye szerint a házasságtörő nőt agyon kell kövezni. Ki kell hurcolni a városon kívülre, és az első követ neki kell a terhes jegyesére dobni. József vívódik, gyötrődik, éjjel és nappal, míg eljut a felismerésre. Vállalja így is mennyasszonyát és vállalja a gyermeket.

Mi indíthatta erre? Biztosan nem az „igazságos” szemlélet, hanem az, amitől „igaznak” mondja őt az Írás. Ez az „igaz” szemlélet, az evangélium későbbi lapjairól kiolvasható. József pedig mielőtt olvashatta volna az evangéliumot, úgy látszik tudta, hogy embert ölni bűn, gyermeket ölni bűn, még ha azt a vallás parancsolja is. Az élet tisztelete párosulhatott azzal a gyermekszerető magatartással, ami minden zsidóra jellemző volt, hogy bármelyik gyermekben a várva várt Messiás jöhet el: Jesuah = a Szabadító!

2) A mi vívódásaink

A történet kapcsán tesztelhetjük önmagunkat. Akár úgy, hogy József helyébe képzeljük magunkat, akár egyszerűen úgy, hogy egy emlékezetes válságos helyzetünket felidézzük. Aztán azt kérdezzük: „Igazságos” vagy „igaz” döntést hoztunk? A válasz megmutatja, hogy milyen emberek vagyunk: igazságosztók vagy irgalmasok!

Régebben az „[Érted vagyok](#)” újságunkba éppen a mai evangéliumból kellett elmélkedést írnom. Azt kerestem, hogyan dolgozza fel József, az „igaz ember” azt a konfliktust, hogy jegyese Mária gyermeket vár egybekelésük előtt, és a gyermek nem az övé. Az evangélium írója úgy oldja meg a kérdést, hogy Józsefnek álmában megjelenik az Úr angyala és az angyal segít neki feldolgozni a történeteket.

Én pedig úgy gondoltam megoldani az „angyal” ügyet, hogy belekapaszkodtam az „álom” szóba. Józsefet, az „álmok emberének” neveztem el, mert minden történetnél, ahol ő szerepel, mindig az álombeli angyal is előjön, mint konfliktusoldó szereplő. Jung mester, a kiváló lélekbúvár biztosan sokat tudna mesélni az álmok szerepéről, de én a magam egyszerű módján csak arra a mondásra gondolok, amit jó tanácsként is szoktunk mondani, ha valakinek baja van: *Aludj rá egyet!* Ez az alvás nyilván álmatlan éjszakákat jelent, de végül is megszületik a megoldás, vagy a megnyugvás.

Egy magzat foganása, ami nem éppen a kívánt módon történt, pusztán belátás alapján is megoldható egy „igaz ember” számára. Mert aki hiszi, hogy egy gyermek születése bármilyen körülmények között is történik, valami módon Isten megjelenése közöttünk (mert minden gyermek „Emanuel”=„velünk az Isten”), ez pedig a világ legnagyobb eseménye!

József, vívódása során nyilván erre a felismerésre jutott, és ebben megnyugodott. Minden kétsége, gyanúja, indulata, félelme szertefoszlott. Vállalta Máriát és a Gyermekeket, a megfogant Életet.

3) Mit tegyünk mi?

A gyermek születése mellett a bevezetőmben említettem egy másfajta vívódást is. Minden nagyobb felhajtás nélkül megragadom most az alkalmat, hogy a „vívódások vasárnapján” valami általános érvényű és fontos dolgot elmondjak magunkról magunknak. Mit tegyünk, ha valaki bajban van és szenved?

Az ilyen vívódásokra is mondhatnánk bárkinek, hogy „*aludj rá egyet!*”, vagy „*az idő majd begyógyítja a sebedet*”, vagyis dolgozd fel magad a problémát, vagy menj pszichológushoz. De ez volna egy jézusi közösséghez méltó?

Súlyos esetben az utolsó tanács biztosan helyes. De mi tehetünk és tennünk is kell-e valami mást? Ugyanis van álmon kívül is „*angyal*”, és ez a szó azt jelenti, hogy „*küldött*”. Mi Jézustól azt tanultuk, hogy nekünk küldötnünk kell lennünk. Küldötnünk, nem csak a kívülállókhoz, hanem egymáshoz is. Segítenünk kell egymást bajainkban. A megosztott bánat fél bánat. Tapasztalhatjuk pl. a szeretteink feletti gyászban is, a búcsúzkodás és búcsúztatás közösségi felvállalása oldhatja a fájdalmat és segítheti annak feloldását. Tapasztalatunk azt mutatja, hogy a Bokor közössége ezen a téren is „igaz” emberekből áll!

--- Testvéreim! Karácsony és a nagy ünnepek ideje sok feszültséggel jár, talán ezért is áll elénk József kínos problémája. A „vívódások vasárnapja” legyen ezért általános érvényű *felszólítás* számunkra, hogy „igaz ember” módjára oldjuk meg a magunk problémáit, és közösséget vállalva testvéreinkkel segítsük megoldani és feloldani mások fájdalmát. Hisz a közteherviselés erre is vonatkozik: „*Viseljétek egymás terhét, így teljesítitek Jézus törvényét!* (Gal 6,2).

[Kovács László elmélkedése elhangzott 2025. december 21-én a Bokorportán, online csatlakozási lehetőséggel.]

[Luca Giordano](#): Szent József álma (1696)